

PROGRAM AUTORSKI

„Edukacja dla bezpieczeństwa - podstawy udzielania pierwszej pomocy” dla uczniów gimnazjum

Analiza programu nauczania biologii oraz treści ścieżki edukacyjnej o nazwie „edukacja prozdrowotna” skłoniła mnie do zwrócenia szczególnej uwagi na problem kształcenia umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej w sytuacjach zagrożenia życia.

Za koniecznością posiadania umiejętności ratowniczych przez ogół społeczeństwa przemawia tragiczna w wymowie statystyka. Z danych statystycznych wynika, że codziennie w Polsce w wyniku wypadków, zawałów serca i udarów mózgu umiera około 200 osób. Czas na podjęcie akcji reanimacyjnej to jedynie 4-5 minut, gdyż w takim czasie zaczyna obumierać mózg w warunkach niedotlenienia.

W szkołach amerykańskich dzieci uczą się udzielania pierwszej pomocy już od piątego roku życia, a w szkołach Europy Zachodniej od najmłodszych klas szkoły podstawowej. W polskich szkołach, podczas pierwszego i drugiego etapu kształcenia informacje na ten temat mogą być przekazywane jedynie w sposób teoretyczny, bowiem brak sprzętu, na którym młodzież mogłaby ćwiczyć umiejętności praktyczne.

Nie mniej jednak, biorąc pod uwagę rangę problemu oraz dobry przykład z innych krajów, należy od najmłodszych lat uczyć młodzież prawidłowych zachowań w sytuacji zagrożenia życia, czy chociażby umiejętności udzielenia pomocy osobie omdlałej, której można skutecznie pomóc bez użycia specjalistycznego sprzętu i bez potrzeby wzywania pogotowia ratunkowego.

Program „Edukacja dla bezpieczeństwa – podstawy udzielania pierwszej pomocy” może być realizowany na lekcjach wychowawczych oraz zajęciach pozalekcyjnych przez nauczycieli biologii i wychowania fizycznego. Podczas jego realizacji warto nawiązać współpracę z lekarzem lub pielęgniarką szkolną, którzy udzielą konsultacji merytorycznych, a także mogą pomóc w tym, aby ćwiczenia praktyczne odbywały się przy użyciu profesjonalnego sprzętu, jakim jest fantom medyczny.

CELE PROGRAMU

1. Uświadomienie rangi problemu, jakim jest nabycie umiejętności udzielania pierwszej pomocy.
2. Edukacja uczniów w zakresie nabycia praktycznych umiejętności w udzielaniu pierwszej pomocy.
3. Nawiązanie współpracy z przedstawicielami służby zdrowia w dziedzinie edukacji prozdrowotnej.
4. Zainspirowanie nauczycieli do podjęcia podobnej tematyki zajęć lekcyjnych.

Tematyka zajęć	Osiągnięcia ucznia	Sposoby realizacji
1. Znaczenie pierwszej pomocy	Uczeń: - uświadamia sobie znaczenie pierwszej pomocy - zna schemat postępowania w zależności od sytuacji (łańcuch ratunkowy, kolejność kroków ratowniczych)	pogadanka fragment filmu „Pierwsza pomoc” ćwiczenia praktyczne
2. Ocena stanu poszkodowanego i kontrola jego funkcji życiowych	Uczeń: - nabywa umiejętności sprawdzania stanu świadomości, oddechu oraz tętna poszkodowanego - potrafi przeprowadzić szybkie badanie w celu stwierdzenia lub wykluczenia obrażeń i urazów - umie ułożyć poszkodowanego w pozycji bocznej ustalonej	wykład ćwiczenia praktyczne
3. Pomoc poszkodowanemu z zatrzymanym oddechem	Uczeń: - zna zasady wykonywania sztucznego oddychania - potrafi wykonać sztuczne oddychanie u osoby dorosłej i u dziecka	fragment filmu „Pierwsza pomoc” ćwiczenia praktyczne z wykorzystaniem fantomu
4. Pomoc poszkodowanemu z zatrzymanym krążeniem	Uczeń: - potrafi zbadać tętno poszkodowanego - umie znaleźć właściwy punkt ucisku do wykonania masażu - wie, jak prawidłowo wykonuje się masaż serca	wykład ćwiczenia praktyczne z wykorzystaniem fantomu
5. Akcja reanimacyjna	Uczeń: - potrafi wykorzystać nabyte umiejętności i zastosować je w przypadku zatrzymania oddechu i krążenia - zna zasady wykonania resuscytacji krążeniowo- oddechowej w zależności od tego, czy pomocy udziela jeden lub dwóch ratowników	spotkanie z lekarzem zajęcia symulacyjne z wykorzystaniem wszystkich nabytych umiejętności
6. Pierwsza pomoc podczas zranienia i krwotoków	Uczeń: - zna ogólny podział ran i rodzaje krwotoków - potrafi udzielić pierwszej pomocy podczas zranienia, krwotoku z nosa, krwotoku żylnego i tętniczego	spotkanie z pielęgniarką szkolną wykład ćwiczenia praktyczne
7. Omdlenia i zadławienia	Uczeń: - wie, na czym polega omdlenie i potrafi udzielić pierwszej pomocy osobie omdlełej - potrafi udzielić pomocy wykonując tzw. rękoczyn Heimlicha w celu usunięcia ciała obcego z dróg oddechowych	fragment filmu „Pierwsza pomoc” wykład ćwiczenia praktyczne

Barbara Wujek
nauczycielka biologii w Publicznym Gimnazjum nr 4 w Zduńskiej Woli